

Roosje 60 (v. Stadel), AB 85 en één van de favorieten van Kraaijvanger. Productie: 3.02 305 8.396 5,03 3,90 lw 111

ook hoge eisen aan. Zo zaaien wij altijd een diploïde Engels raaigras met timothee en klaver. Dat is een smakelijk mengsel met een dichte graszode en hoge roestbestendigheid. Als een koe een hap neemt, moet ze ook echt een volle bek smakelijk gras hebben.'

Kraaijvanger probeert in het voorjaar al vroeg te beginnen met mestrijden en kunstmeststrooien. Hij beperkt zich hierbij niet alleen tot stikstof. 'Wij geven jaarlijks meer geld uit aan bodemmonsters dan aan ruwvoermonsters. Als het in de kuil zit kun je er niks meer aan doen, vooral omdat we weinig bijvoeren. Voor ons is het belangrijk de goede mineralensamenstelling in de bodem te hebben.' Kraaijvanger zaait daarom als eerste snedebemesting een mengsel dat

Dorothe Pes en Jan Kraaijvanger: 'Het mrij-ras wordt enorm onderschat'

graag in tussen de vijftig en zestig procent droge stof. Ook snijmais moet bij ons minimaal 35 procent droge stof bevatten. Hoge drogestofwaarden zijn gezond voor de koe, stimuleren het herkauwen en je hebt altijd een schone voergoot.' Kraaijvanger verrijkt het rantsoen met een beperkte krachtvoergif. 'Vorig jaar voerden we inclusief jongvee slechts 17

steking, dan gebruiken we geen antibiotica, maar proberen we de ontsteking eruit te melken. Alleen bij speenbetrappen gebruiken we antibiotica en bij het droogzetten van de koeien. Onze dierenartskosten bedragen jaarlijks veertig euro per koe inclusief jongvee.'

Harde cijfers onderstrepen de diergezondheid van de veestapel. Sinds januari doet Kraaijvanger mee met de proef Continue Diergezondheidsmonitor (CDM) van Friesland Foods, die op termijn mogelijk het periodiek bedrijfsbezoek vervangt. Op basis van sterftcijfers van koeien en kalfjes, het tankmelkcelgetal, het aantal nieuwe gevallen van mastitis en de ontwikkeling van de bedrijfsstandaardkoe wordt een index uitgerekend die tussen de nul en de honderd ligt. Bij een index tussen de vijftig en zestig adviseert Friesland Foods de veehouder om een dierenarts in te schakelen. De CDM van Kraaijvanger ligt op 96 doordat op

van ons niet te geven, dan houden we er wel één meer.' De 55 koeien realiseren een rollend jaargemiddelde van 8178 kg melk met 4,35% vet en 3,57% eiwit bij een leeftijd van 4.09 jaar en melken daarmee een quotum vol van 450.000 kg melk.

Kraaijvanger gebruikt graag stieren die kracht en eiwit vererven. 'Bij het jongvee loopt wel vijftig procent Kiandochters. Dat zijn makkelijke koeien die niet extreem pieken in de start van de lactatie. Die piekperiode is moeilijk te managen. Geef ons maar koeien met een vlakke productiecurve die het goed volhouden.' Bij de laatste bedrijfsinspectie werden acht Kiandochters met gemiddeld 84 punten opgenomen, terwijl acht dochters van andere stieren gemiddeld nog niet tot 80 punten reikten. Maar Kian heeft voor Kraaijvanger nog meer voordelen. 'Hij vererft veel kracht in de koeien door 25 procent mrij-bloed. Dat is een ideale bloedvoering. Vanouds blijkt dat koeien met een vleugje mrij het bij ons het beste doen.'

Vanuit het idee compensatieparing kruist Kraaijvanger jaarlijks zo'n tien koeien en pinken die wat meer kracht nodig hebben in met een mrij-stier. 'Van de holsteinstieren gebruiken we naast Kian ook Classic en Fabian. Bij mrij waren dat de afgelopen jaren Matthijs, Daniel en enkele proefstieren. Het voordeel van het mrij-ras is dat het absoluut gezien de hoogste eiwitvererving en voerefficiëntie heeft. Dit ras wordt enorm onderschat', stelt Kraaijvanger. 'Wij willen niet de hele dag met de koeien bezig zijn. Als je een bedrijf heb met tachtig melkkoeien en twee hectare land dan moet je een echte koeienboer zijn, maar in onze situatie is de beste veehouder diegene die alle facetten van het boer zijn het beste integreert.'

Florus Pellikaan

Grond en ruwvoer als basis

Jan Kraaijvanger: 'Wij hebben maanden dat we de dierenarts niet zien'

Graslandmanagement en bodembeheer zijn kernbegrippen in de bedrijfsfilosofie van Jan Kraaijvanger. Met veel en droog ruwvoer houdt hij de koeien gezond. Het inkruisen met mrij zorgt voor extra kracht, eiwit en duurzaamheid in de roodbonte veestapel.

Driehonderd meter vanaf de Duitse grens, daar waar de Rijn Nederland binnenkomt, ligt het dorpje Spijk. De dijk richting de grensplaats toont het verleden van de streek door de talrijke steenfabrieken, deels in vervallen staat. Een koppel roodbonte koeien graast aan de grens van de bebouwde kom. De veehouders Jan Kraaijvanger (44) en Dorothe Pes (41) zijn de eigenaren van de 55-koppige veestapel waarin geen enkel zwartbont dier te bespeuren valt.

Het verhaal over de geschiedenis van de streek brengt Kraaijvanger al snel bij het onderwerp waar hij graag over praat: de bodem. 'Goede grond kan op het juiste moment water en voedingsstoffen leve-

ren. Voedingsstoffen zijn hier nooit een probleem, water soms wel. De steenfabrieken hebben hier veel klei weggehaald, waardoor in sommige percelen de goede bovenlaag direct op grof zand ligt. Die percelen zijn volvelds gedraineerd', zegt Jan. Andere percelen zijn niet afgegraven en daardoor veel hoger gelegen. Mede door deze grote verschillen is Kraaijvanger altijd met de bodem bezig. 'Grond is de basis, daar draait alles om.'

Droog ruwvoer

Het bedrijf heeft een omvang van 40 hectare, waarvan 4 hectare suikerbieten, 4 hectare snijmais en 32 hectare grasland. 'Wij hebben veel gras en stellen daar dan

naast stikstof ook magnesium, fosfaat, natriumchloride en zwavel bevat. Het eenvoudige rantsoen bestaat uit een onbeperkt grasaanbod met gedurende negen maanden per jaar circa vier tot vijf kilo droge stof mais. 'Omdat wij de koeien veel ruwvoer geven, stellen we hoge eisen aan de ruwvoerwinning. Wij maaien altijd in de middag voor een hoog suikergehalte. Bovendien proberen wij jong gras te maaien dat we vervolgens erg droog laten worden. We kuilen gras

Het koppel roodbonten graast aan grens van de bebouwde kom

kg krachtvoer per 100 kg melk. We hebben ruwvoer genoeg en dat moet zo veel mogelijk op.'

Zelden uierontsteking

Het streven naar een goede gezondheid van de koeien legt Kraaijvanger overduidelijk geen windeieren. 'Wij hebben maanden dat we de dierenarts niet zien. Een lebmaagdraaiing hebben wij nog nooit gehad en ook uierontsteking komt zelden voor. Heeft een koe toch uieront-

alle onderdelen beter gescoord wordt dan het landelijk gemiddelde. Het afgelopen kwartaal was het tankmelkcelgetal 129 en waren er zes procent nieuwe uierinfecties. Ook levert Kraaijvanger al vijftien jaar eersteklasmelk.

Inkruisen met mrij

In het weiland aangekomen blijkt duidelijk dat Kraaijvanger van een probleemloze koe houdt. 'Wij streven naar kracht in de koeien. De laatste liter hoeven ze

